

kaj v muziki izverstna gospodičina, ki je tudi sama dobra pevka, o pesmah III. šestke pravi: „Lepa lastnost Vilharjevih pesem je, da so proste in lahke za petje, čeravno bi ne bilo napačno, ako bi take, ki so bolj za petje v dvoranah namenjene, nekako bolj umetno zapletene bile. Kraljica vseh pesem te šestke je „Planinarca“; to je prava narodna pesem in že sama dnarja vredna, ki ga cela ta zberka velja. Najlepše druge po mojem mnenju pa so še: „Na jezeru“, ki prav v serce sega, „Na goro“ in pa „Zvonček“, kaj mična pesmica.“

Zastavica zgodovinska.

Dvigujem z morja se — izredne stavbe čud,
Sprostirat se po njem — ko velikansk labud;
Kupčijski svet že davno in daljno me pozná,
Moj meč tamnil že svit je „polomeseca“.
Zdaj pa če vzet' dvoglavnem' orlu me kraljič!?
Al orel v bran zroči me žensu môm', k' je tič
Sprejet' dostojno — oskubsti derznega kraljiča.
Poznate braveci mene? — varha? — ropariča?

Balantinov.

Dopisi.

Na Dunaji 16. sušca. H. B. — Kaže se, da čeravno so se nekteri veliko naučili in zmodrili, jih je še zmiraj dosti, ki nič ne znajo, nič ne razumejo ustavnega življenja, ki nič ne cenijo dobrot po njem podeljenih, ampak ki spet po družih potih v staro kolobocijo zategniti po vsi sili si prizadevajo. Žalibože! da je tacih izgledov še tukaj v poglavitnem mestu dosti! Čakajo nas tedaj še hudi hudi boji, da bodo besede iz papirja tudi zares v življenje speljane, da bo vsak narod dobil, kar mu gré po božjih in človeških postavah, temveč po ustavi in omiki današnjega veka. Kako pomankljive zaumene in dozdevanja ima še večina o svobodi in narodnosti in o razmerah deželnih in občnoderžavnih! Enim je svoboda vse, narodnost pa nič; drugim država čez vse in posamesne dežele se morajo v nji raztopiti, tedaj z malim razločkom vse tisto, kar je bilo popred. Vse pa je postalo, kakor Nemeč pravi, čez noč, ali kakor mi Slovenci pravimo, na vrat na nos liberal, tudi najterdneji stebri Bahovega in družih enacih sistemov; vsi se kot liberalna sterd ponujajo volivcom za poslance v deželni zbor in prestajajo zdaj najhujšo politično spoved. To je veliko čudo, ker kaže veliko breznačajnost in spremenljivost ljudi, ki plajšče po vetru obračajo, da je kaj. Najbolj sumljivi pa se nam zdé tako imenovani nemški liberalci, ki jih je menda povsod dosti, največ pa tu na Dunaji, ki se še nič naučili niso, pa so tudi vse pozabili. Znano je, kaj so nameravali v Frankobrodu — žalostnega spomina! — in kaj zdaj spet bolj tiho ali glasno govore in kako ustavno svobodo razumevajo.

(Konec prihod.)

Iz Karlovca 12. sušca. ** Tretji zvezek zanimivih „občih poslovnih novinah“, ki izhajajo pri nas, ima zraven drugih praktičnih sestavkov en spis o beračenju po Horvaškem, ki priporoča, da naj se pravi siromaki domá hranijo, lenúhom pa da se po sklepu vseh srenj ali občn nič več ne daja; ker to, kakor reči zdaj (ne samo na Horvaškem) stoje, nima drugih dosledkov kot le dangubo in lenost. — Drugi sestavek pa govori o „zaslugah za narod in o nagradah naroda“, ter dokazuje, da narod, ki štuje in slavi velike svoje može, samemu sebi največ koristi; pa v naravi človeški je vendar, da večidel ne gola slava in prazne besede, ampak „samo dobro premišljeni interesi“ velike dela na svitlo vodijo; in v tem, da so Engleži najpametnejši, ker oni svoje ljudi znanstvene, ki trudé se za srečo svojega naroda, pronočujejo, kakor tudi vojnike in druge zaslužence povzdigujejo med plemstvo (žlahtnike) ter jim tudi sredstev dajajo, da morejo brez težkih skerbí dalje poganjati se za blagor svojega naroda. — Čeravno smo mi

Jugoslaveni in posebno Slovenci na tem, da se nam ka takega izpolniti ne more, ker svet ne gré po naših, ampak po ptujih glavah, vendar zamoremo saj nekaj storiti, to je, zvananje spoštovanje izkazovati svojim dobrotnikom, svojim rodoljubnim pisavcom. Temu namenu vstreči, bo izdal gosp. vrednik omenjenega lista zberko slik ali podob za narod jugoslavenskih zaslužnih 18 mož. Ti možje so: Bleiweis, Bogović, Daničić, Demeter, Gaj, Vuk Stefanović, J. Kukuljević, Antou Mažuranić, Ivan Mažuranić, Miklošić, Pučić Orsat, Preradović, Rački, Stoops, Šulek, Trnski, Utješenić, Vukotinović; vsi so spisavci, in večidel pesniki. Podobe bodo narejene po najboljših umetnikih na Dunaji v največji obliki (Royal-Format) na kinežkem papirju; vsaki mesec bote se na svitlo izdajale po dve podobi. Predbrojenje (naročilo) terpi do 10. aprila; moreš se pa podpisati za vseh 18 podob po 2 gold.; zraven podpisa imaš položiti polovico, polovico pa, ko boš 8 podob imel že v rokah. Vender se more na posebno željo v ti predplati kaj olajšati. Kdor se želi samo za edine podobe podpisati, bo jih dobil po 2 gold. 50 nov. kr. Samo naročniki bodo jih dobivali, ker v trgovini se ne bodo prodajale. Kdor se podpiše za vse podobe, bo dobil brezplačno kujižico s kratkimi životopisi teh mož. Izdavanje takih podob pa še bo dalje šlo, in kdor bo vse te podobe vzel, bo h koncu dobil lepo izdelano podobo Štrosmajer-ovo, ki se bo v štacunah prodavala po 4 gold. Nadjamo se, da bojo domoljubi nekoliko premožni z radostjo segli po teh gotovo krasno napravljenih spominkih! V pozivu pravi slavni izdajatelj te zbirke, naj se dnar za naročilo njeno pošlje franko v Karlovec (Karlstadt in Kroatien) pod naslovom: Abel Lukšić, izdajatelj „Občih poslovnih novin“, in naj se naznani ime in značaj naročnika, stanovanje in poslednja pošta.

Iz Karlovca. (Odperto pisemce svojim rojakom). Od več strani svoje drage krajske domovine sem prejel pisma, ki me iz dežele vabijo, da bi se volitev za naš prihodnji deželni zbor udeležil. Ker ne morem na vse prejete pisma pojedino odgovoriti, očitujem s tem jasno, da meni sedaj nikakor ni mogoče, za tako veliko čast prositi ali pa pri volitvah za odbor udeležeti se. Opominjam pa pri tej priložnosti vse drage domorodce in rodoljube, naj si na vso moč prizadevajo, take može za poslance izbrati si, kateri za krepak obstoj našega lepega carstva, za zdravi napredek naše drage domovine iskreno uneti so, ker le po tem takem imamo upati, da bodemo vse nadloge, ktere nas še pričakujejo, z združeno močjo odvernili. Jez pa kakor cesarsk uradnik hočem za naprej po svojem geslu: „Avstrija čez vse“ pošteno na korist vsemu delati, naj bodem zunaj doma ali v dragi svoji domovini.

V Karlovcu 6. marca 1861.

Leop. Mart. Krajnc,

c. k. kot. ureda in sodništva aktuar.

Iz Haloz na Štaj. 10. sušca. Tudi po naših krajih so se na novo volili srenjski župani, svetovavci in odborniki po občinah. Volivni način po postavi od leta 1849 bi bil ustaven, samo preveč pisanja davlje, kar je pri nas stara navada, tedaj menda zgodovinsko pravo? Pa naj bo to; al drugo je, kar šče vselej tamo meri, kamor vse preteklih 10 let. Vsi spisi so bili neslovenski, vse razklade, če bi jim smel to ime dati, z nemškim imenstvom ter zmes s kako slovensko besedico v napačni skladnji, predstojnikova prisega nemška, indi tudi slovenska, česar okrajni vradnik ni znal brati, in je mogel kdo drug namesto njega; za svetovavce je prestava na desni strani. Šče bolje me je bolelo, ko sem zvedil, da se je gosp. uradniku na Ptuji žandarstvo ponujalo; vendar se je, poznaje jagneta Haložane, za tako spremstvo zahvalil. Vemo žalibog tudi, da je v nektere srenje na pr. v Čirkovce neslovenskega vradnika res orožnik sprevaljal, ter puško navzoč volivcov nabijal, ker so terjali slovenskega uradnika, ki bi jim bil tolmačil in vodil volitvo;

uradnik vidè nezadovoljnost je odšel, orožnik pa položivši puško na dotične pisma, ktere je soseska htela imeti, je rekel; kdor se jih dotakne, naj si nasledke samemu sebi pripiše. Na to je tiho nastalo in žandar je s pismi vred odriinil. Tudi po drugih občinah so že ljudje razglasili, da ne morejo nemškega uradnika potrebovati. Kako bi se na pr. Solnograščani ponašali, ako bi jim terdega Poljaka ali Madjara, ki ne zná nemški, volitve vodit poslali; ali smo mi kukol, oni pšenica? mi poseje, mekine, oni celo zerno? mi martinščaki, oni sladka rumena jagoda? Poglej dačne knjižice, junake v polkovih! Kdaj bo ustavnost, ravnopravnost tudi nam resnica? Haložan.

Iz Gorice 6. marca. (Domačim in inostrancom marsikaj v prevdarek). Naj tudi „Novice“ povejo, kolikor v njih poštene predalce spada, o večernih govorih, ktere imajo sedaj nekteri učeni gospodje v poslopji tukajšne vikše realke. Ti govori, letos prvi pot nasnovani, imajo skoz in skoz obilno udeleževavcov, ki so enkrat za vselej plačali po 2 gld. a. v. Polovica čistega zneska je odmenjena zavodu zanemarjenih otrok in druga polovica v pomnoženje knjižnice na c. kr. višji realki v Gorici. — Prvi je govoril, (v talijanskem jeziku) gosp. dr. K. Doljak, mestni župan, 15. svečana, „o življenji ranjcega Vascotti-ta, frančiškana blagega spomina. Zapopadek je bil npravnega duha, podučnega značaja, se je kaj dobro prilegal šoli, cerkvi in deržavi. Množica ga je pazljivo bila poslušala od konca do kraja in izverstnemu govorniku nazadnje z živim ploskanjem razodela očitno pohvalo. — Drugi govor je imel gosp. F. Villicus, začasni voditelj realke, v nemškem jeziku 22. svečana: „o dnaru sploh, o rimskem penezu posebej“. Kazal je govornik novce iz rimskih časov pred in po rojstvu Kristusovem. Kolikor se je zapaziti dalo, je to razkladenje zunej omenjenega starega dnara malokoga zanimivalo. — Tretjega govora se je krepko poprijel gosp. Ascoli, jud, izvoljen profesor modroslovja in literature v Turinu, 25. svečana. Govoril je „o etnografskih evropejskih zadevah“, — po talijansko. Čversti govornik naštel je evropejske narode, njih plemena, njih jezike, njih narečja, dežele, v kterih prebivajo, meje, s kterimi se stikajo. Po tem takem spomnil je tudi tistega velikana, kteri na eni strani mraza trepeče in zmerzuje pri ledenem morji, v tem, ko na drugi strani pod toplim nebom v zahodnji Evropi, v Azii si pot s čela briše in lupi žlahnega sadja pod senco cvetečega drevja. Spomnil je namreč Slovanov, naroda največjega v Evropi, toda žalibog malo spoštovanega od inostranca in to gotovo zato, ker se je prezaspan pravičnemu gospodarstvu po zanikernosti odpovedal, ter hišne ključe v žep potisnil ptujim, ki mu sedaj v njegovo škodo kot umestjeni gospodarji bërbaajo po njegovih škrinjah, omarah in zakladih in ga pèhajo z njegovega ognjišča. In omenjeni gosp. Ascoli, kaj je nek rekel o tem nesrečnem zaspancu? Po tem, ko je marsikaj opravil o njegovem raznem narečji, o slovenskem dualu, o literaturi, je rekel nekako tako-le: „Narod slovanski, v Evropi narod največi, ako bi posedel edino literarni jezik po zgledu Talijanov, Francozov in Nemcov, bi užugal in prekosil vse druge sosedne narode“. Kteremu domorodcov se ne širijo ponosno persa pri taki pravični besedi! Toda gosp. govornik pristavi v sklep svojega govora še naslednje opazke: „Narod slovanski se je zbudil prepozno in prehitro; prepozno — ker se je predolgo mudil le s ptujo literaturo; prehitro — ker namesto poprijeti se edinega vzajemnega literarnega jezika, se je razcepil izobraževaje svoje razne narečja“. Pač obžalovanja vredni narod! Nesrečni narod, kteremu do zdaj ni bilo še dano toliko duševne moči, da bi se bil v literaturi zedinil! Al vprašam: Če se je Slovan prepozno in prehitro zbudil, ali se ima tedaj zopet vleči, terdnejše zaspati izročivši tako ptujcu nož, da mu izteče

med njegovim sladkim toda sramotnim spanjem vsa ostala slovanska kerv? Nočemo derzno ugibati, ako nam je gosp. Ascoli, sicer poštenega serca, ravno kaj takega svetovati hotel s svojo opazko „prepozno, prehitro“. To pa vemo, beremo in slišimo, da Slovan ima obilno sovražnikov več ali manj v vseh narodih, s kterimi se stika, ki bi ga radi z lepo ali s silo poptujčili. Bog ne daj te sramote doživeti ne nam, ne našim potomcom! Mi tega tudi nismo nikoli mislili, nikakor še ne obupali, najmanj v poslednjih časih, odkar se je jel naš narod čverstejšè zbudjati. Mi smo še vedno terdne vere, da bo prej ali pozneje napočila tudi nam zlata dôba. Po jugoslavenski akademii, utemeljeni v Zagrebu po pervaku jugoslavenskem, preuzvišenem vladiku Josipu Štrosmajer-u, se nam je vsem Slavenom zbudila svitla zvezda na vzajemnem literarnem obnebj. Ako Bog dá in neobhodno potrebna sv. edinost, bomo ž njeno pomočjo v kratkih letih saj mi Jugoslaveni edini literarni jezik imeli za učene predmete, za izobražene Slavene. Tega potrebujemo — spoznajmo saj enkrat prav živo — kot riba vode. Poleg tega naj bi bila naša vsakdanja naloga, svojo vzajemno bratovsko ljubezen zmiraj bolj oživljati, priporočevaje slavenske časopise jo zmiraj bolj krepčati in se po pošteni poti poganjati za pravice, ki nam grejo po volji cesarjevi, za pravice, ki so bile in so vsakemu narodu temelj napredovanja. To je, prizadevati si moramo neutrudljivo, da obveljá naš jezik v uradnijah in šolah. Pri tej priči spomnim se deželnih zborov, ki bodo mnogo odločiti imeli v naši prihodnji osodi. Bodo v blagor ali nesrečo Slavenov. Gotovo v naš blagor, če nas bodo nadomestovali pravični domorodci. Upamo, da so se že prizadeli domoljubi posebno č. gg. duhovni s svojim upljivom take možè v prihodnje deželne zbore spraviti, ki se bodo neustrašljivo potegovali za naše pravice in se upirali vsakemu sovražnemu duhu. Kolikor je previditi, bo v goriškem deželnem zboru laška stranka močno nadomestovana. Mi Slovenci goriški utegnemo tudi še dalje praznih rok ostati, ako bodo naše pravice, naš jezik, naše šole zagovarjati imeli ptuji, ali poptujčeni ali plahi zajci, ki si ne bodo upali še dihati ne. — Tudi vemo, da ne manjka takih, ki nam bodo ugovarjali in nam že ugovarjajo: „Čmu se vi Slavenci toliko trudite za vaš jezik? saj ga nečemo ne v uradnije ne v više šole, ker je še prekoren, zarobljen, nikar priličen učenim spisom in predmetom“. Mi bi takim in enakim besedovavcom brez ovinkov tako-le odgovorili: Res je, da naša slovenščina ni tako olikana kakor je laščina ali nemščina, ni res pa, da je naš jezik še tako okoren, da bi se v njem spisati ne dale opravila zadevajoče naše ljudstvo, ali da bi se v njem nikar učiti ne dali tudi učeni predmeti. Nasprotnega nas uči že zadosti naša mala literatura, prepričujejo nas naši učeni možje, ki so že marsikako učeno knjigo na naš jezik zložili, čeravno zbog okoljnost ne še vse belemu dnevu izročili. Okorna in zarobljena je slovenščina, veste komu? — tem, ki se je učiti nočejo, ki jo zatreti iščejo, — tem, kteri v šole nepraktične greščine na cente in, celó francoščine ali angleščine, vpeljujejo in jo priporočujejo z večo gorečnostjo kakor pa jezik, ki ga govori narod v deželi. Vemo sicer, da kolikor jezikov kdo zná, toliko ljudi on veljá; pa tudi terdimo, da taki človek malo veljá, ki najpotrebniši deželni jezik zaničuje in ptujšino namesto njega vpeljuje. In ako bi tudi res bilo, kar naši nasprotniki o našem jeziku kvasijo, ali sledi iz tega, da se mu še dalje vsa poštena priložnost v njegovo otesanje jemlje? Ali je šlo nek talijansčini ali nemščini v začetku v šolah in uradnijah ravno tako čversto spod rok, kakor ji zdaj gré? Gotovo da ne; vsak začetek je težak. Protivniki naši! nikar pa se ne oplásite po našem tirjanji. Kot vselej smo tudi sedaj, posebno mi Slovenci, z malim zadovoljni. Sperva naj gré, kakor more; ne bomo vas pisano gledali, če tudi kako ptujo besedo vpletete. Al naše serce bo veselja igralo, viditi, da ste nam vi Lahje in Nemci pošteni prijatli, ki kot

miroljubni, keršanski sosedje in bratje nam serčno radi privoščite in dajete kar nam po pravici gré: spoštovanje našega milega jezika, našega verlega naroda! Pa oj! kje sem? kam sem zašel? Posloplje realke, govorniki! kje ste? Glejte kam človek zabrede, komur krí ni voda! Po tej opazki se vernem nazaj v sobo realke se še poslovit od govornika juda. Gosp. Ascoli je še mlad človek, tukaj mnogo spoštovan zastran njegove učenosti, posebno v jezikih. Kako gorko mu je serce do naroda njegovega, je bilo očitno pri tem, kako se mu je serce zadosti zibalo pri omeni Jeruzalema, okoli kterega si je z močnejšim glasom sanjal zedinjenje po celem svetu razkropljenega hebrejskega naroda. Ne manj pa se je pokazal iskrenega, svobodoljubnega Talijana. Zunaj nekterih preuapetih opazk je zapopadek celega njegovega govora dopadel, dopadlo pa ni njegovo narekovanje prehitro in preenoglasno. — 1. marca je govoril g. F. Pfeiffer, civilni inženir: „o nauku od glasov“ — po nemško. Razjasnoval je svoj govor ter razne glasove izmikal s poskusi na drotu, elastični vervici, strunah, steklu, na glasoviru itd. Terpel je govor skoraj 2 uri. Al gospod Pfeiffer, humorističnega temperamenta, je dolgi čas kratil s šaljivimi opazkami, da je svoje poslušavce večkrat v glasen smeh posilil. Govor je več ali manj dopadel. Prihodnjič bodo še štirje govori, namreč: 8., 15., 22. in 27. marca. Z veseljem naznanjam domorodcom, da bo 22. t. m. spregovoril v slovenskem jeziku častiti naš gosp. Marušič, katehet spodnje gimnazije in učitelj slovenščine. Verli rodoljub hoče očitno pokazati, da se ne sramuje spregovoriti tudi pred celim svetom, vpríčo sovražnikov v svojem maternem jeziku. To je pravo in tako mora biti. Spoštujmo najpred sami sebe, in spoštovali nas bodo tudi drugi narodi.

Josip Furlani.

Iz Prema na Notrajnskem 6. sušca. J. G. — Ko je včeraj burja najhujše razsajala, se je v Čelah v naši fari unel zvečer ob 9. uri hud ogenj in hipoma je pogorelo 15 hiš z vsem poslopljem, nekaj krav in prešičev, še več pa ovac. Sreča velika, da so ljudje vsi iz ognja zbežali. Odnegli so pa malo več od tega, kar so na sebi imeli. Še hujše je za prebivavce to, da so pred 11 leti tudi do čistega pogoreli. Naj se dobrotniki usmilijo revežev!

Iz Idrije 18. sušca. *** Z veseljem Vam naznanim, da gospod K. Dežman utegne za poslanca našega mesta izvoljen biti, ker naš po celi deželi slavnoznan rojak pozná naše okoljšine dobro in ima sicer vse lastnosti, v zboru kranjskih poslancov biti naš namestnik.

Z Krajske gore 10. sušca. — Tudi pri nas smo 4. in 5. t. m. župana in druge srenjske možé vpríčo občespoštovanega aktuarja Haine-ta volili. Po kratki in zlo mirni volitvi je bil izvoljen za župana gospod Šimen Žerjov, posestnik in mož vsem poštemim po volji, za 1. svetovavca gosp. Mihael Razingar, c. k. poštar Podkorenem, prav umen mož, kterega smo vsi veseli, za 2. svetovavca pa gosp. Andrej Jakel, žitni kupec, kterega imamo tudi zlo zlo radi. Prav lepo je bilo viditi naše verle možé, ki so se tako omikano obnašali in brez vsega upitja in hruma volili. Sosedje! ker imamo pa zdaj spet prave možé izvoljene, jih moramo pa tudi dostojno spoštovati. Njim so velike skerbí naložene; oni bojo imeli dosti z nami opraviti; kažimo svetu, da smo možati Gorenci, ki ne spoštujemo le samo cesarsko gosposko, temuč tudi svoje ljudi, ki smo si jih sami odbrali, da so v srenjskih rečéh naši vižarji.

J. S. Krajnskogorski.

Iz Šmartni pri Litii 16. sušca. J. B. — Občina naša je blagorodnega gosp. Dragotina Ulepiča, c. k. ministrskega svétnika, zdaj v Zagrebu, s pismom 12. sušca 1861 št. 41 poprosila, naj blagovoli ji skazati čast, biti njen častni ud ali družnik, in upa biti uslišana. Znane so ji velike zasluge, ktere si je on že pridobil za državo, katoliško cerkev in kmete ko državni zbornik leta 1849 in ko vodnik odškodovanja gosposkih davkov in desetine na

Kranjskem, in mu želí ponuditi prilóžnost, se še poganjati junaško za vse pravice v prihodnjih 6 ljubljanskih deželnih zborih.

Iz Bistre 15. sušca. Ker je „novičar“ iz Ljubljane zadnjikrat omenil medveda, naj Vam povem, kako smo kosmatina zasačili. — Zadnji sneg je bistriskim lovcom veliko veselja prinesel. 5. dan t. m. že pozno na večer priteče lovstva varh in pové, da je medveda zasledil. Naglo se nas je 12 lovcov skup sklicalo, al predolgo nam je noč terpela. Komaj tedaj petelin zjutro zapoje, že smo jo udarili s puškami na ramah čez Barovnico dve uri deleč v gore. Kmali smo mu bili na sledu. Na tihem smo hribček „Kunji verh“ imenovan, obstavili. Al komaj so gonači se oglasili, že počí pri tretjem lovcu puška, in na vés glas lovec, Jauéz Telban, zakričí: „morto! — medved leži!“ Mislite si naše veselje! Hitro pritečemo vsi skup, pa vidimo velikega medveda, čez dva centa težkega na tléh ležati. Povem Vam, da nisem še vidil tako velike zveri tako naglo smert storiti; al ni moglo tudi drugač biti, zakaj krogla je šla medvedu nad očesom ravno skozi možgane in mahoma mu končala življenje. Anton Galle.

Iz Kamnika 18. t. m. Gospod dr. Gauster, c. k. zdravnik okrajne naše, je v pismu*), v kterem volivcom mesta kamniškega, terziškega in radoljskega naznanja, da želí za poslanca teh mest v deželni zbor ljubljanski izvoljen biti, tako do jedra naših deželnih potreb segel, da njegov program vse druge prekosi, ki smo jih dosihmal brali. Ko se drugi le bolj okoli splošnih rečí, se vé da homeopatično vertijo, ki so sedaj v ustah dunajskih kandidatov navadni, se on ozira posebno na potrebe naše dežele, v kteri sicer ni rojen, pa si jo je poznati prizadeval. Če bojo srenje gorenske že pred volile našega korenjaka gosp. dr. Toman-a v Radoljci, bi za dr. Toman-om menda zaslužil dr. Gauster izvoljen biti.

Iz Ljubljane. V saboto bo tukaj velika vojaška slovesnost. Cesarski polk pešcov „kralja belgiškega“, v kterem služi tudi kakih 500 Krajncov in slovenskih Štajarcev, bo prejel novo zastavo (bandero), ki jo bojo na kongresnem planišču ob 9. uri dopoldne blagoslovili svetli knez in škof. Vojaška muzika zjutraj ob 5. uri bo napovedala slovesnost, ki jo bo končala spet muzika vojaška ob desetih zvečer. Ob eni se bojo gostili prostaki tega polka v Št. peterski kosarni, ob štirih pa oficirji v strelišču; ob osmih zvečer bo gledišče za podoficirje.

Iz Ljubljane 17. sušca. Hvala Bogú! prejeli smo včeraj iz Dunaja prvi list novega nemškega časnika „Ost und West“, kteri bo zagovarjal pravice Slovanov avstrijskih, ki dosedaj med tako imenovanimi „velikimi“ novinami razun „Wanderer-ja“ nismo nobenega časnika imeli, ki bi bil imel pošteno besedo za nje. In kakor ti „velikaši“ krokaajo, tako čivka drobica v vseh nemških „Landeszeitungah“, beri ktero koli hočeš. „Gleiches Recht für Alle“ (enake pravice za vse) si pišejo na čelo, pa „gleiches Recht“ hočejo le za juda in protestanta, za narod slovanski imajo le psovke. Ni jih sram v obličji cesarjevega patenta od 20. okt. od naših pravic drugač govoriti kakor od „separatizma“ in „panslavizma“, in če Slovenec želí kar mu gré kakor vsakemu drugemu narodu, berž želje take dobijo ime „slovenische Agitationen“. Tak spis smo brali še le te dni spet v judovskem „Fremdenblattu“ iz Celja, in v čezjudovski „Pressi“ iz Ljubljane. Kaj res mislite, da s takimi napadi neprenehoma — bote ubili narodnost našo? Oj, kako se motite! Narod slovanski živí in ne bote ga ubili, če skerhate s takimi nesramnostmi tudi jeklenih peres na cente. Cesarjeva beseda je naš škit, ki v diplomu od 20. okt. pravi: „Ich erkläre meinen festen Entschluss in Allem, wo sich die Interessen der verschie-

*) Tudi mi smo prejeli to pismo v slovenskem jeziku, al malo časa pred natisom današnjega lista, ga tedaj nismo mogli natisniti. Vred.

denen Sprachen und Nationalitäten berühren, jedem wie immer gearteten Zwange oder Drucke, als auch jedem unbefugten Hervorrufen, Fördern und Verbittern nationaler oder sprachlicher Gegensätze auf das Entschiedenste entgegenzutreten zu wollen.“ In vi „Friedensaposteln“, ki priporočate zmiraj „Einigkeit“, recite očitno, komu je ta „Einigkeit“ potrebna. Kdo je nepokojnež: ali tisti sin, ki bi se tudi rad in pohlevno k očetovi mizi vsedel, pa ne sme, — ali pa ta, ki ga od mize suje? Če priporočate „Einigkeit der Nationalitäten“, priporočajte jo tistim, ki vse hočejo pograbititi za se, pa ne tistim, ki nič nimajo, čeravno imajo pravico kakor uni. Berite prvi spis v 1. listu „Ost und West“ pod naslovom: „Oesterreich und Nationalitätsidee“. Ako imate še mervico poštenja in če ste res Avstrii udani, poboljšali se bote. To je spis, ki je zidan na trdni skali, ki je tudi največa hudobija podreti ne more; to je zlato skoz in skoz. Pa ne mislite, da ga je spisal prenapeti Slovan v prederzni zabavljivi besedi; spisal ga je v mirni besedi slavni vrednik, ki je z edinim tem spisom pokazal, da bo angelj nebeški Avstrii, pa tudi strah vsem njenim protivnikom. Vi pa, Slovenci vsi, ki berete tudi nemške časnike, naročite se na-nj, živo vas prosimo, da podpiramo vsi naš list. — Pa prestopimo iz tega resnega poljana bolj kratkočasno in pogledimo, kako se poganjajo in preganjajo sedaj ponudniki (kandidati) za deželni zbor. Čeravno nam dohajajo žalostne novice iz dežele, kako se ljudem odbijajo poslanci po njih volji, in se jim vrivajo drugi (ob svojem času bomo morebiti o tem kaj več govorili), vendar tudi ni brez smeha slišati, kako iz Ljubljane vhaajo na deželo se ponujat gospodje, katerih nihče ne pozná, z obljubami, da bojo deželo izveličali, čeravno jo malo več poznajo kot rak listje, in kako so nekteri „liberalni“, da je strah! Ta obeta volivcom, da bo davke spravil v prvem hipu na polovico; uni, da bo berž funt soli po grošu; eden hoče „pravico v štant dati“, drugi, da bo berž konkordat poderl in sto drugih reči. V Ljubljani se bojo ponudniki še le v četrtek oglasili; vsak bo nek pribasal celo bisago obljub, pa na spoved ne bojo nikogar djali, zato ker se je bati — posiljenih pregreh. Kaj bomo tedaj v Ljubljani skuhali, se še ne vé; Bog obvari, da bi si kdo ravnopravnost domačega naroda zapisal na svoje bandero; takega bi na rotovžu koj zaperli! — Tudi iz Notranjskega smo slišali, da mislijo izverstnega govornika g. dr. Ahačič-a za poslanca v deželni zbor voliti. — Zdaj pa še nekaj. „Presse“ ni mogla požreti novice, da so študentje 8. gimnazijskega razreda unidan brez vednosti profesorjev obesli v šoli podobo gosp. škofa Štrosmajer-ja in da je odstranjena bila za to, ker za učilnico ni pripravna. Ker je „Presse“ govorila, naj govorijo tudi „Novice“ in rečejo po njih zvedbi, da to ni čisto pravi razlog, ker podoba Štrosmajer-jeva kinči vsako izbo na naši zemlji, za katero se je preblagi gospod v poslednjem državnem zboru tako iskreno potegnil; al to je bilo krivo, da gospodje niso, kakor šolska postava veleva, popred poprosili sl. vodstva za dovoljenje, postavna pot pa se nikjer ne sme grešiti.

— „Novice“ unidan gospoda Ambroža niso za poslanca kmetiškim srenjam priporočale, mislé, da bo v Ljubljani želel voljen biti. Ravno pa prejmemo pismo, v katerem gosp. Ambrož pravi, da „volitev v Ljubljani rad drugim prepustí, kateri na deželi niso znani; bravec „Novic“ po deželi pa me že več kot 12 let poznajo in vejo, da se posebno rad za kmetiške potrebe poganjam; menda je to priporočila zadosti, ako ta ali una srenja na kmetih me želi za svojega poslanca izvoliti.“

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Ker ni pripravnega poslopja za prihodnji državni zbor poslancov, se bo začasno napravilo zunaj

mesta blizo škocijskih mestnih vrat čisto novo poslopje, ki mora že do 25. aprila gotovo biti; tla bojo 8 čevljev visoko zidane, vse drugo bo leseno. 4 možje so prevzeli to stavbo in se zavezali za vsaki zakasneni dan 1000 gold. kazni plačati. Če pa kdo misli, da bo to poslopje le 20.000 gold. veljalo, se pač zlo moti. Več ko 300 poslušavcov pa tudi ne bo v njem prostora imelo.

— „Fortschritt“ hoče vediti, da deželni zbori v posamesnih deželah bojo le do 26. aprila vkupej ostali, ker po tem času se bojo iz deželnih zborov izvoljeni državni poslanci začeli na Dunaj podajati.

Iz Tersta 14. sušca. „Wanderer“ piše, da so za danes, kakor na kerstni dan kraljestva italijanskega, tudi nekteri tukajšni „italianissimi“ nameravali demonstracijo, pa kraška burja jo je odpihala; ponoči so sèm ter tje potaknili tribrojne banderca; al nihče ni porajtal te otročarije.

Iz Gorice 14. sušca. Naš svetli véliki škof in knez gg. Andrej Gollmajer so na 20. t. m. poklicali volivce za deželni zbor v Gorico, da bi se pred posvetovali, koga bojo volili 21. t. m.

Iz Tirolov. Iz Inšpruka. Pri nas se nahaja ponarejenih goldinarskih bankovcov in papirnatih desetih, pa vsi so tako slabo s peresom izrisani, da se lahko poznajo.

Horvaško. Iz Zagreba 17. sušca. Predvčeranjim je presvitli cesar kot kralj horvaško-slavonski 6 razpisov, ki mu jih je začasni horvaško-slavonski dvorni dikasterij v horvaškem jeziku predložil, svoje ime v horvaškem jeziku z „Franjo Josip“ podpisal. To je menda prvi-krat, da je cesar avstrijski pisma v horvaškem jeziku podpisal tudi s horvaškim podpisom.

— „Ost und West“ naznanja novico iz gotovega vira, da je prestrojitev horvaško-slavonskega deželnega poglavarstva na ustavni podlagi dovoljena.

Ogersko. Iz Pešta 15. sušca. Na današnji dan so nekteri prerokovali prekucijo pri nas; al tistim vragom, ki sejejo nalašč seme sovražtva in nesloge, da bi podpihali punt in njegove žalostne nasledke, je spodletel njih naklep; vse je ostalo mirno. Sedaj so volitve za deželni zbor povsod najimenitnejša reč.

Cesko. Iz Prage. „Narod. Listy“ so veseli, da je v mestni odbor praški velika večina domačih ljudi (Čehov) izvoljena in da se je s tem očitno pokazalo, kdo je gospod v česki domovini. „Presse“ se v 74. listu strašno repenči nad tem, da je „čechische Partei“ zmagala; vendar jo je v ravno tistem listu potolažilo to, da so v Berni vendar saj enega juda spravili v mestni odbor. — Gimnazija staromeška bo česka.

Bukovina. Naša dežela je dobila spet svoje samostojno deželno poglavarstvo s sedežem v Černovicah.

Rusovsko in Poljsko 15. sušca. Car Aleksander je 9. t. m. odgovoril na prošnjo, ki so mu jo Varšavljeni podali. Nevoljen pravi car v pismu, da prav za prav bi ne imel porajtati te peticije, ker že sam vé, kaj ima storiti in je tudi vedno storil svojo dolžnost; z merzlo besedo obeta jim prenaledb, ki jih terja čas in blagor carstva. Deželni poglavar poljski je deputaciji povedal to, kar mu je car naročil, pa dostavil je nekoliko milejših besed Poljcom v tolažbo. Poslanec je zlo poterl ta carov odgovor. Vodja deputacije grof Zamoyski je odgovoril: „Vzamemo sicer, kar se nam je reklo; al s tem še nikakor nismo bot“. „Ost und West“ pravi, da sinu cara Nikolaja ni bilo lahko mo- goče predreti po očetu svojem prejetih sporočil; vendar je storil to, ker je prejel peticijo. Vse hrepeni vediti, kaj bo dalje, pa vse tudi mirno pričakuje prihodnosti. Govori se, da liberalni véliki knez Konstantin pride v Varšavo; ljubši jim po vsaki ceni kakor knez Mihael.